

TVARUMO ĮGŪDŽIŲ LAVINIMAS IKIMOKYKLINIAME AMŽIUJE: EDUKACINIAI METODAI IR PRIEMONĖS

Simona Ramanauskienė

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Aerodromo g. 6, Tauragė, 72186 Tauragės r. sav.

E. puslapis: kaunokolegija.lt

E. paštas: simona.ram050@go.kauko.lt

Telefono nr.: +370 619 68515

Tyrimų kryptis (-ys): Socialiniai mokslai S000, Edukologija S007

Tyrimo tikslas. Atskleisti tvarumo įgūdžių svarbą ikimokykliniame ugdyme.

Tyrimo metodai. Mokslinių šaltinių, literatūros analizė.

Temos aktualumas ir reikšmingumas. Ikimokyklinio ugdymo kontekste be galo svarbu integruoti tvarumo principus, vertybes ir praktiką visuose švietimo ir mokymosi aspektuose bei vaikų ugdymo procese. Didžiausią įtaką turinti pasaulio gyventojų grupė yra vaikai, nes nuo to priklauso jų ateitis. Mes patys atsakome už vaikus, tad turime atsakomybę populiarinti šią temą (Blatchford 2009). Kaip teigia Kabadayi, Altinosoy (2018), Eliyahu (2021) ikimokykliniame amžiuje vaikai sparčiai vystosi pažintinėje, socialinėje-emocinėje, fizinėje, psichomotorinėje, kalbinėje ir estetinėje srityse. Šiuo laikotarpiu, be pagrindinių įpročių ir įgūdžių, svarbu, kad vaikai įgytų aplinkosauginį sąmoningumą. Ankstyvajame amžiuje galime stebėti vystymąsi visose srityse ir sukurti sveiką ateitį, nustatydami ekologinę pusiausvyrą, ikimokyklinio ugdymo laikotarpiu įgyjant aplinkosauginio sąmoningumo siekiant tvarumo. Kaip teigia Herbert (2008) vaiko sąvoka, įtvirtinta tvaraus vystymosi vizijoje, yra tokia, kaip ji pavaizduota Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijoje – vaikas kaip teisių turėtojas, aktyvus dalyvis ir turintis savo indėlį į visuomenės gyvenimą. Ankstyvasis tvarumo ugdymas yra daug daugiau nei aplinkosauginis ugdymas. Jis turėtų būti platesnis, nei tiesiog išvesti vaikus į lauką atrasti gamtos grožio ir kalbėti apie natūralią aplinką. Jis turi apimti galimybes vaikams užmegzti intelektualų dialogą apie tvarumą ir imtis konkrečių veiksmų aplinkos labui.

Išvados. Tvarus mokymasis ikimokykliniame ugdyme reiškia švietimą ir mokymą gyvenimo būdų, kurie įgalina tvarų vystymąsi. Tvarus mokymasis švietime yra besiformuojanti švietimo filosofija, apimanti mokymo programas ir mokymo bei mokymosi metodus. Tvarus mokymasis švietime apima besimokančiųjų mokymą būti atvirais, domėtis, pakartotinai naudoti, atnaujinti ir atkurti. Kaip ir tvari energija, tvarus mokymasis yra sukurtas siekiant suteikti besimokantiems įgūdžių ir strategijų, kaip atnaujinti save, atliekant tyrimus, savęs ir aplinkos vertinimą. Tokiu būdu, pasauliui keičiantis, mokymasis išlieka visą gyvenimą. Jaunoji karta turi įgyti gyvenimo įgūdžių, kurie prisidėtų prie ekologinių sistemų, jų palaikymo ir klestėjimo, o savo žinias perduoti vyresnėms ir naujoms kartoms.

Reikšminiai žodžiai: tvarumas, tvarumo įgūdžių lavinimas, edukaciniai metodai ir priemonės